

គម្រោងបណ្តាញបច្ចេកវិទ្យាដើម្បីបង្កើនផលិតភាពដុំកញ្ចប់បន្លែសាប

(TSTD — TA 7305-CAM)

បច្ចេកទេសដាំដំណាំ

ពោតផ្លែឆ្មារ

ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១២

អារម្ភកថា

គម្រោងបង្ហាញបច្ចេកវិទ្យាដើម្បីបង្កើនផលិតភាពជុំវិញតំបន់ទន្លេសាប (TSTD) ជាគម្រោងជំនួយ បច្ចេកទេស ដែលផ្តល់សហ-ហិរញ្ញប្បទានឥតសំណងសម្រាប់អនុវត្ត ដោយរដ្ឋាភិបាលហ្វ្រង់ឡង់ដ៍ មូលនិធិដៃគូអ៊ី-អាស៊ី និង ចែករំលែកពុទ្ធិនៃសាធារណៈរដ្ឋកូរ៉េ និង ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី (អេឌីប៊ី) ។ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ចូលរួមបដិភាគមិន មែនជាថវិកា (ធនធានមនុស្ស ការិយាល័យបំពេញការងារ...) សម្រាប់អនុវត្តគម្រោង។ ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី ជាអ្នក ចាត់ចែងប្រតិបត្តិការផ្ទាល់ ជំនួសមុខឲ្យម្ចាស់ជំនួយ ។ គម្រោង កំពុងធ្វើការសាក ល្បងបង្ហាញបច្ចេកវិទ្យាកសិកម្ម និង ផ្តល់សេវាព័ត៌មានជនបទ ដើម្បីបង្កើន និង ពង្រីកប្រាក់ប្រភពចំណូលរបស់គ្រួសារកសិករខ្នាតតូច ក្នុងខេត្ត កំពង់ចាម កំពង់ធំ សៀមរាប និង បន្ទាយមានជ័យ។

គម្រោងបានអនុវត្តកម្មវិធីធ្វើបង្ហាញបច្ចេកវិទ្យាផលិតកម្មដំណាំបន្លែ ក្នុង ខេត្តកំពង់ចាម និង ខេត្តកំពង់ធំ ដោយសហការជាមួយ ក្រុមហ៊ុនគ្រាប់ពូជបន្លែ អ៊ីស្តឃីស្ត្រីស៊ីដ អ៊ិនធើណេសិនណាល (East West Seed International) ក្នុងរូបភាពកិច្ចសហការភាពជាដៃគូសាធារណៈ-ឯកជន ។ អ្នកបច្ចេកទេសរបស់ក្រុមហ៊ុន បាន សហការជាមួយមន្ត្រីកសិកម្ម នៅតាមមូលដ្ឋានក្នុងខេត្តទាំងពីរ បានអនុវត្តកម្មវិធីធ្វើបង្ហាញ និងបណ្តុះបណ្តាល បច្ចេកទេសផលិតកម្មបន្លែ ដោយប្រើវិធីសាស្ត្របង្រៀនឱ្យធ្វើអនុវត្តជាក់ស្តែង (សាលារៀនបន្លែកសិករ) ជាជំហានៗ តាមដំណាក់កាលលូតលាស់ ពេញមួយវដ្តដំណាំ។

សៀវភៅណែនាំបច្ចេកទេសសម្រាប់កសិករ ស្តីពី **បច្ចេកទេសដាំពោតផ្អែម** នេះ បានរៀបចំឡើងដើម្បី ផ្តល់នូវចំណេះដឹង និង ចំណេះធ្វើជាក់ស្តែង ដល់គ្រួសារកសិករ ស្តីពី ការដាំដំណាំនេះ តាមបច្ចេកទេសថ្មី ដែលអាច ដាំបានគ្រប់រដូវ ពេញមួយឆ្នាំ។ បច្ចេកទេសថ្មីនេះ ជួយគ្រួសារកសិករ ឲ្យមានប្រភពចំណូលថ្មី ជាប្រចាំបន្ថែមមួយ ទៀត ដោយប្រើប្រាស់ឱ្យកាន់តែអស់លទ្ធភាពនូវធនធានដី-ទឹក និង ធនធានផ្សេងទៀតដែលគ្រួសារមាន ។

ខ្លឹមសារក្នុងសៀវភៅណែនាំបច្ចេកទេសសម្រាប់កសិករនេះ បានរៀបចំឡើងដោយក្រុមអ្នកបច្ចេកទេសអនុវត្ត របស់ក្រុមហ៊ុនគ្រាប់ពូជបន្លែ អ៊ីស្តឃីស្ត្រីស៊ីដ សម្រាប់កសិករ ដោយផ្អែកលើជំហានអនុវត្តជាក់ស្តែង និង បទពិសោធន៍ ទទួលបានជោគជ័យក្នុងការដាំដំណាំនេះ រយៈពេលពីររដូវកន្លងមក នៅក្នុងខេត្តទាំងពីរ ។ ក្នុងការរៀបចំឯកសារនេះ មានការចូលរួមយ៉ាងសកម្ម ក្នុងការផ្តល់គំនិត និង ការសម្រួល និងបន្ថែមខ្លឹមសារបច្ចេកទេស ក៏ដូចជា ផ្នែករចនាបថ សរសេរ និង ប្រាស្រ័យទាក់ទងផ្សព្វផ្សាយ ការកត់ត្រាសំរាប់គ្រប់គ្រងកសិដ្ឋាន និង វិភាគសេដ្ឋកិច្ចផលិតកម្ម របស់ លោក **លីវ លាងហ៊ឺ** អនុប្រធានក្រុមទីប្រឹក្សាគម្រោង និង អ្នកជំនាញផ្នែកផ្ទេរ និង ផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកវិទ្យា។

ការអនុវត្តកម្មវិធីធ្វើបង្ហាញ និងបណ្តុះបណ្តាល ស្តីពី **ការដាំដំណាំពោតផ្អែម** តាមបច្ចេកទេសថ្មីនេះ អាច ទទួលបានជោគជ័យ ដោយសារមានការគាំទ្រជាប់ជាបន្តពី ថ្នាក់ដឹកនាំ និង បុគ្គលិកក្រុមទីប្រឹក្សាគម្រោង ពី លោក **ប្រាក់ ថារមិជា** ប្រធានសម្របសម្រួលគម្រោង TSTD និង ជាអគ្គលេខាធិការរង នៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ និង ពីមន្ទីរកសិកម្មខេត្ត ទាំងពីរ។

ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១២

ទំនាក់ទំនងព័ត៌មានបន្ថែម

លោក លីវ លាងហ៊ឺ អ្នកជំនាញផ្នែកផ្ទេរ និង ផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកវិទ្យា នៃគម្រោង TSTD
អ៊ីម៉ែល : livleanghy@gmail.com

១ ការរៀបចំដី និង ធ្វើរង

- សំអាតដីចំការ និង រើសស្មៅចេញឱ្យអស់។
- កូរ រាស់ដីឱ្យបានម៉ដ្ឋល្អ ហើយហាលឱ្យបានពី១០ ទៅ១៥ថ្ងៃ ។
- កូរដី (គោក្របី ឬ គោយន្ត) ១០ ទៅ ២០ សង់ទីម៉ែត្រ។

ការលើករង

ក្នុងការដាំពោតផ្អែមជារង កសិករអាចដាំជាជួរ (រង) តាមពីរ របៀប គឺ ដោយរងទោល (១ជួរ) និង រងដាំពីរជួរ។

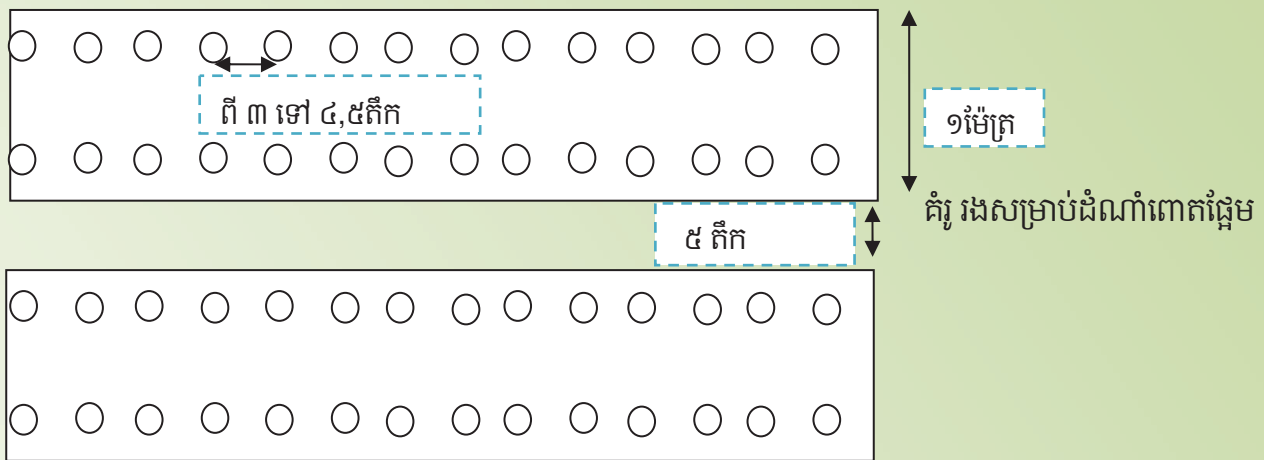
ក. រងដាំពីរជួរ

- ទទឹង ១ ម៉ែត្រ និង បណ្តោយ ទៅតាមលទ្ធភាពដី តែមិនគួរឱ្យលើសពី ៥០ ម៉ែត្រឡើយ ពីព្រោះ ពិបាក ក្នុងការ ថែទាំ ដូចជា ស្រោចទឹក បោចស្មៅ ជាដើម។
- កំពស់ នៅរដូវប្រាំង ពី២០ ទៅ ៣០សង់ទីម៉ែត្រ ហើយនៅរដូវវស្សា ពី ៣០ ទៅ ៥០សង់ទីម៉ែត្រ
- ការដាក់ដី ដាក់ដីលាមកសត្វដែលពុកផុយ ឬ កំប៉ុស្តិ៍ ចំនួន២គីឡូក្រាម លើផ្ទៃដីរង១ម៉ែត្រការ៉េ នៅ តាមចន្លោះចង្កូរជួរទាំងពីរ រួចហើយលប់ដីគ្របឱ្យជិតវិញ។

ប្រើខ្សែទាញតំរង់ ដើម្បីបោះរណ្តៅដាំកូន និង ប្រើខ្នាតសម្រាប់បោះរណ្តៅដាំ ពីគុម្ពមួយ ទៅគុម្ពមួយ (ចន្លោះគុម្ព ពី ៣តឹក ទៅ៤,៥តឹក)

ការធ្វើរង ដោយប្រើចំបើងគ្របរង

២. វិនិច្ឆ័យដុះ

មុនពេលជ្រើសរើសពូជពោតដាំ កសិករគួរតែពិនិត្យពិចារណាលើ ៖

- ក. ពូជធន់ទ្រាំទៅនឹងក្សេត្របរិស្ថានក្នុងតំបន់ដាំដុះ (សត្វល្អិត និងជម្ងឺ)
- ខ. ពូជផ្តល់ទិន្នផលខ្ពស់ (ពូជកូនបង្កាត់ ដូចជាពូជ អ៊ីហ្គី របស់ក្រុមហ៊ុន អ៊ីវស្តស៊ីដ អ៊ិនធើណេសិណាល)
- គ. ពូជដែលមានអត្រាដុះ ចាប់ពី ៨៥%ឡើងទៅ។

កសិករអាចដាំពោត ដោយគ្រាប់ផ្ទាល់ (ក្នុងរណ្តៅ) ឬ បើមានលទ្ធភាព ដាំដោយកូនបណ្តុះ ។ បន្ទាប់ពីជ្រើសរើសពូជបានហើយ កសិករអាចដាំដោយគ្រាប់ផ្ទាល់ ឬក៏ បណ្តុះកូនជាមុនសិន កាន់តែប្រសើរ ។ ចន្លោះពីគុម្ភមួយទៅគុម្ភមួយ គួរតែមានចំងាយ ពី ៣៥ សង់ទីម៉ែត្រ (៣,៥ តឹក) ទៅ ៤៥ សង់ទីម៉ែត្រ (៤,៥ តឹក) ដោយដាក់ដាំក្នុងមួយ រណ្តៅ ១ដើម ឬក៏ ១ គ្រាប់ ។ កសិករ គួរតែបណ្តុះកូនបម្រុងទុកចំនួន ពី២០ ទៅ ៣០ ភាគរយ នៃគ្រាប់សរុបដើម្បីទុកជូសនៅពេលបាត់ដើម(កូនងាប់) ឬ គ្រាប់មិនដុះល្អ។

៣. ការថែទាំ

ក. ការដាក់ជីបំប៉ន (ជីគីមី)

បន្ទាប់ពីដាំបានហើយ កសិករគួរតែយកចិត្តទុកដាក់លើការថែទាំ និងដាក់ជីបំប៉ន។ ខាងក្រោមនេះ ជា របៀបនៃការដាក់ជីគីមី និង ការប្រើប្រាស់ជីបំប៉ន ៖

ចំនួនថ្ងៃនៃការដាក់ជី	ប្រភេទជី	បរិមាណជី	កន្លែងដាក់ជី
ទ្រាប់បាត មុនពេលដាំ ១៥ថ្ងៃ	លាមកសត្វពូកជុយ ឬ កំប៉ុស្តិ៍	២គីឡូ ក្នុង ១ ម៉ែត្រការ៉េដីរង	កប់ជីកណ្តាលរង (ពេលរៀបចំរងដាក់គម្របរង)
មុនពេលដាំ ពី ៧ ទៅ១០ថ្ងៃ	ជី ២០-២០-១៥	៥ក្រាម ក្នុង១គុម្ព	មួយដើម ទ្រាប់បាត
បន្ទាប់ពីដាំ បាន ពី ៧ ទៅ ១០ថ្ងៃ	ជី ៤៦-០-០ (ជី អ៊ុយរ៉េ)	១,៥ក្រាម ក្នុង១គុម្ព	ចំងាយ ពី០,៥ ទៅ ១ តឹក ពីគល់ ពោត (២រន្ធ ក្នុង១ ដើម)
បន្ទាប់ពីដាំ បាន ពី២៨ ទៅ ៣០ថ្ងៃ	ជី ២០-២០-១៥ (ចំរុះ)	៥ក្រាម ក្នុង១គុម្ព	ចំងាយ ពី១,៥ ទៅ ២,៥តឹក ពីគល់ពោត (១រន្ធ ក្នុង១ ដើម)
បន្ទាប់ពីដាំ បាន ពី៤៨ ទៅ ៥០ថ្ងៃ	ជី ២០-២០-១៥ + ជី ០-០-៦០	១០ ក្រាម ក្នុង១គុម្ព	ចំងាយ ពី១,៥ ទៅ ២,៥តឹក ពីគល់ពោត (១រន្ធ ក្នុង ១ដើម)

១ កូនស្លាបព្រាជីវ មានទំងន់ប្រហែល ១,៥ ក្រាម

នៅចន្លោះនៃការដាក់ជី កសិករចាំបាច់ត្រូវបាញ់ជីទឹកបំប៉ន យ៉ាងហោចណាស់ នៅថ្ងៃទី ១៣ ឬ ទី១៤ និង ថ្ងៃទី៣៥ ឬ ៣៧ បន្ទាប់ពីដាក់ដាំ។

ខ. អនាម័យ និង ថែទាំទឹក

កសិករត្រូវសំអាតស្មៅ ដែលដុះនៅក្នុងចំការ និង ពិនិត្យចំការពោតឲ្យបានទៀងទាត់។ នៅពេលដែលពោត លូតលាស់ខ្ពស់ (ពី ១ ទៅ ១,៥ម៉ែត្រ) ហើយកសិករគួរតែកាត់ស្លឹកផ្នែកខាងក្រោម ឬ ស្លឹកដែលចាស់ៗចោល ដើម្បីឲ្យខ្យល់ចេញចូលបានល្អ និង កាត់បន្ថយចំនួនសត្វល្អិតចង្រៃ ។

ទឹកជាផ្នែកមួយដ៏សំខាន់របស់ដំណាំ។ ដូចនេះ កសិករត្រូវពិនិត្យដី និង តម្រូវការទឹករបស់ដំណាំពោត ។ ចំពោះការផ្តល់ទឹកឲ្យដំណាំពោត គឺមិនគួរតិចពេក ឬ ច្រើនពេកទេ ពីព្រោះវាអាចបណ្តាលឱ្យដើមពោត ងាប់បាន។

៤. ជម្ងឺ និង សត្វល្អិត កើតលើដំណាំកោក

ក. ជម្ងឺ និង វិធីការពារ

ក១. ជម្ងឺទុំលឿងស្លឹក

រោគសញ្ញា	វិធីការពារ
<ul style="list-style-type: none"> -ស្លឹកពណ៌លឿង -ឆ្លងពីដើមមួយទៅដើមមួយទៀត ដោយសារខ្យល់ និង ទឹកភ្លៀង -នៅរដូវត្រជាក់ ជម្ងឺនេះកើតលឿន 	<ul style="list-style-type: none"> -ប្រើពូជដែលធន់ទ្រាំនឹងជម្ងឺនេះ -កាត់ ឬ ដកដើមណាដែលមានជម្ងឺចោល ដោយដុត ឬ កប់ដីចោល ឱ្យឆ្ងាយពីចំការ។ -ប្រើថ្នាំការពារដូចជា មេតាឡាក់ស៊ី ឬ ថ្នាំព្យាបាលជម្ងឺផ្សិតអនុញ្ញាតិឱ្យប្រើប្រាស់ផ្សេងទៀត ដែលមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ជាងនេះ។

ក២. ជម្ងឺរលួយដើម (Phythium Stalk Rot)

រោគសញ្ញា	វិធីការពារ
<ul style="list-style-type: none"> -ដើមខ្លី/ទាប ជាងធម្មតា -មានស្នាមជាំលើដើម (អាចគល់ ឬ ពាក់កណ្តាលដើម) -កើតលឿននៅពេលរដូវក្តៅ ហើយសើម។ 	<ul style="list-style-type: none"> -ប្រើវិធីស្រោចស្រព ឱ្យបានសមស្រប -កាត់ដើមណាដែលទទួលរងជម្ងឺចោល ដោយដុត ឬ កប់ដី ឱ្យឆ្ងាយពីចំការ។ -ប្រើថ្នាំការពារ ដូចជា ថ្នាំ មេតាឡាក់ស៊ីល (Metalaxyl) ឬ ថ្នាំព្យាបាលជម្ងឺផ្សិតអនុញ្ញាតិឱ្យប្រើប្រាស់ផ្សេងទៀត ដែលមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ជាងនេះ។

ក៣. ជម្ងឺ រលាកដំបៅដើម (Banded Leaf & Sheath Blight)

ធាតុសញ្ញា	វិធីការពារ
<p>-វាចាប់ផ្តើមឡើងពីថ្នាំងទៅមុន (ធ្វើឲ្យកន្លែងកើតជម្ងឺមានលក្ខណៈស្ងួត ហើយក្រៀម)។</p> <p>-វារីករាលដាលបានគ្រប់ពេលវេលា និង ក្នុងគ្រប់លក្ខខណ្ឌទាំងអស់នៃបរិស្ថាន</p>	<p>-ប្រើពូជដែលធន់ទ្រាំ</p> <p>-កាត់ស្លឹក និងកន្លែងដែលទទួលរងចោល ហើយដុត ឬកប់ដីចោល ឱ្យឆ្ងាយពីចំការ នៅពេលឃើញមានជម្ងឺកើតតិចដំបូង</p> <p>-ប្រើថ្នាំការពារ ដូចជាថ្នាំ បិណ្ឌមីល, កាបិនដាស៊ុម, ឌីហ្វីណូកូណាហ្សូល ឬ ថ្នាំព្យាបាលជម្ងឺផ្សិតផ្សេងទៀត ដែលមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ជាងនេះ។</p>

ខ. សត្វល្អិត និង វិធីកំចាត់

ខ១. ដង្កូវកាត់ស្លឹក (Cut Worm)

ដង្កូវនេះ បំផ្លាញស្លឹក និង ផ្នែកនៃផ្លែ (សក់ពោត)។ ទំហំរន្ធបំផ្លាញ នៅលើស្លឹក កាន់តែធំ ហើយ ការលូត របស់ដើមពោត មានលក្ខណៈយឺត។

វិធីកំចាត់

- កាត់ចោលនូវផ្នែកដែលបំផ្លាញចោល ដោយដុត ឬ កប់ចោលក្នុងដី ឱ្យឆ្ងាយពីចំការ។
- ភ្ជួរដីឲ្យបានជ្រៅ
- ប្រើអន្ទាក់ស្អិត ចងពណ៌លឿង
- ប្រើប្រាស់ថ្នាំពុលកសិកម្ម ដូចជា ៖
 ថ្នាំ ក្លរ៉ាន់ត្រានីលីប្រុល Chloranthraniliprol, អ៊ីនដូកហ្សាកាប Indoxacarb, ស៊ីកីមេទ្រីន cypermethrin, មេតូមីល methomyl និង ហ្វីប្រូនីល fipronil។

ខ២. ដង្កូវស្បែងចោះពោត(Asian Corn Bore)

ធាតុសញ្ញា	វិធីកំចាត់
<ul style="list-style-type: none"> - កូនញាស់ ហើយស៊ីទំលុះពីគល់ ទៅធាង - វាបំផ្លាញគ្រប់កន្លែងនៃដើមពោត (ធាង ស្លឹក ដើម ផ្លែ និង ផ្កា) 	<ul style="list-style-type: none"> - កាត់ចោលនូវផ្នែកដែលបំផ្លាញចោល ឬ ចាប់ដង្កូវដោយដៃ ហើយដុត ឬ កប់ចោល ឱ្យឆ្ងាយពីចំការ។ - កូរដីឲ្យបានជ្រៅ - ប្រើអន្ទាក់ស្អិត ពណ៌លឿង និង អន្ទាក់ភ្លើង - ប្រើប្រាស់ថ្នាំពុលកសិកម្ម ដូចជា ថ្នាំ ក្លរ៉ាន់ត្រានីលីប្រុល Chloranthraniliprol, អ៊ីនដូកសាក់ប Indoxacarb, សាយភីមេទ្រីន cypermethrin, មេតូមីល methomyl និង ហ្វីប្រូនីល fipronil ។

៥. ការប្រមូលផល

ពោតផ្អែម អាចប្រមូលបានរយៈពេល ៦៥ ទៅ ៧៥ ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីដាំគ្រាប់ (សើមផ្តាប់) ។ តាមធម្មតា ក្នុង ១ ដើម អាចប្រមូលផល បាន១ ផ្លែ ។ កសិករ អាចទុកពីរផ្លែ ក្នុង ១ ដើម ប៉ុន្តែផ្លែមិនសូវធំ។

៦. ការកត់ត្រាចំណាយចំណូលផលិតកម្ម និង វិភាគសេដ្ឋកិច្ច

៦.១. ការកត់ត្រាចំណាយចំណូលផលិតកម្ម

ការកត់ត្រាទុកនូវតួលេខនៃចំណាយចំណូល មានសារៈសំខាន់ណាស់ ។ មាន ហេតុផលជាច្រើន ដែលគេ ចាំបាច់ត្រូវកត់ត្រាជាប្រចាំ ពីចំណាយចំណូលផលិតកម្ម ។ ហេតុផលចំបងមួយចំនួន មានដូចជា៖

ប្រសិនបើគ្មានការកត់ត្រាពីអ្វីដែលត្រូវបានចំណាយ ហើយអ្វីដែលបានចំណូលនោះទេ យើងនឹងមិនអាចដឹង បានទេ ថា តើ មុខជំនួញ (ដូចជា ការដាំបន្លែ) របស់យើង ខាត ឬ ចំណេញ? ចូរចងចាំថា ការទទួលបានប្រាក់ ចំណូលរាល់ថ្ងៃ មិនមានន័យថា យើងបានទទួលប្រាក់ចំណេញនោះទេ ។

ប្រសិនបើយើងដឹងច្បាស់ពីមុខចំណាយ និង មុខចំណូលច្បាស់លាស់ យើងអាចរិះរកវិធីដើម្បី គ្រប់គ្រងជំនួញ ឲ្យបានកាន់តែល្អ កាន់តែបានចំណេញច្រើន។

កំណត់ត្រាអាចត្រូវប្រើប្រាស់សម្រាប់ធ្វើផែនការចំណាយនៅពេលអនាគត ពីព្រោះយើងអាចដឹងពីតំលៃ និង ធនធានដែលត្រូវចំណាយ ។

គោលដៅចំបងនៃធ្វើជំនួញ ឬ ផលិតកម្មអ្វីមួយ គឺរកបានចំណេញ និង កាន់តែចំណេញច្រើន ។ ប្រាក់ ចំណេញ ជា ផលសង (ឬ តាមខុសគ្នាជាវិជ្ជមាន) រវាង ប្រាក់ចំណូល (បានមកពីការលក់ផលិតផល ឬ សេវាកម្ម) និង ប្រាក់ចំណាយទាំងអស់ ។ ចំណាយ អាចបែងចែកជា ២ ប្រភេទ គឺ ៖

(១) ចំណាយថេរ (មិនប្រែប្រួល*) គឺជា ចំណាយមូលធន ដែលប្រើមួយសារមិនខូច ឬ មិនអស់ ដូចជា ដី សំណង់ ឃ្នាំង សំភារៈសាងសង់ទ្រើងត្រសក់ ធុងស្រោច ម៉ាស៊ីនបូមទឹក ប្រព័ន្ធស្រោចស្រពដំណាក់ទឹក រោងបណ្តុះ ផ្សិត ទ្រុងមាន់ គ្រឿងចក្រ..... ដែលមានតំលៃ (ត្រូវកាត់រំលោះ) ជាប្រចាំ ទោះជាមានការផលិត ឬក៏ គ្មានការផលិត ក៏ដោយ ។ ដោយសារឧបករណ៍ និង សម្ភារៈ ក្នុងមុខចំណាយមិនប្រែប្រួល ទាំងនេះ អាចប្រើបានច្រើនដង (ប្រើម្តង មិនអស់) ហើយ អាចប្រើនៅក្នុងផលិតកម្ម សារក្រោយៗ បានទៀតនោះ គេត្រូវគិតរំលោះវា ជាច្រើនសារ/ដង ។ ការ កំណត់ចំនួនសាររំលោះថ្លៃឧបករណ៍ និង សម្ភារៈ ក្នុងប្រភេទចំណាយថេរនេះ អាចគិតបានច្រើនបែប ដូចជា តាម ចំនួនសារ (ដង) ផលិតកម្ម តាមអាយុកាល (រយៈពេល) អាចនៅប្រើបានរបស់វា ..... ។

* មិនប្រែប្រួល បានន័យថា៖ នៅពេលទិញ ឬ សាងសង់ហើយ (គឺថា បានចំណាយហើយ) ទោះបីបានប្រើ ឬ មិនបានប្រើក្តី សម្រាប់ការផលិតទំនិញ(ផលិតផល)អ្វីមួយ ក៏ដោយ ក៏គុណភាព (គឺថា វាក្លាយបន្តិចម្តងៗ ទៅជារបស់ចាស់ សឹកអចរិល.....) ហើយ តំលៃរបស់វា នឹងត្រូវបាត់បង់បន្តិចម្តងៗ ទៅតាមនោះដែរ។

៦.២. តារាងគំរូ សម្រាប់វិភាគចំណាយចំណូលផលិតកម្មដំណាំបន្លែ

កសិករ:	នៅ:
ដំណាំ: <i>(ត្រសក់/ទ្រីង)</i>	ពូជ:
ថ្ងៃចាប់ផ្តើម:	ថ្ងៃប្រមូលផល:
ផ្ទៃដី: <i>(ម៉ែត្រការ៉េ)</i>	ចំនួនដើម:

បរិយាយ	ឯកតា	ចំនួន ឯកតា	តម្លៃ ១ ឯកតា	ទឹកប្រាក់ សរុប	ចំនួនសារ រំលោះ	ប្រាក់សរុប ១ រដូវ (រៀល)
១-ចំណូល						
ក-ប្រាក់ចំណូលដែលលក់បាន	គីឡូក្រាម					
ខ-មិនមែនជាប្រាក់ចំណូល(ហូប)	គីឡូក្រាម					
	ចំណូលសរុប	A				
២ក-ចំណាយប្រែប្រួល						
កម្លាំងពលកម្ម (សរុប ១វដ្តដាំដុះ)	ថ្ងៃ (ឬ ម៉ោង)					
គ្រាប់ពូជ	កញ្ចប់					
ជីគីមី	សរុបរួម					
ជីធម្មជាតិ	គីឡូក្រាម					
ជីទឹកជំនួយលូតលាស់	កញ្ចប់					
ថ្នាំកំចាត់ជម្ងឺផ្សិត	សរុបរួម					
ថ្នាំកំចាត់សត្វល្អិត	សរុបរួម					
ម៉ាស៊ីនបូមទឹក	ប្រេងដែលប្រើ					
អន្ទាក់ចាប់សត្វល្អិត	ឈុត					
	សរុបចំណាយ ប្រែប្រួល (TVC)					
៣ក-ចំណេញ ធៀប ចំណាយប្រែប្រួល						
២ខ-ចំណាយមិនប្រែប្រួល/ថេរ						
កៅស៊ូកញ្ចប់គ្របដីរង	ម៉ែត្រ					
បង្គោលចំណារ/ទ្រីង	ដើម					
ខ្សែទ្រីង	គីឡូក្រាម					
ថាសបណ្តុះកូន	ថាស					
សំណាញ់ទ្រីង	ជុំ					
	សរុបចំណាយមិនប្រែប្រួល ថេរ (TFC)					
២គ-ចំណាយសរុប (TC = TVC+TFC)						TC
៣ខ-ចំណេញ ធៀប ចំណាយសរុប (TC)						B
ថ្លៃដើម ១ គីឡូ (រៀល)						= TC / A
ចំណេញ ១ គីឡូ (រៀល)						= B / A

